

gyldigheden den samme Berettigelse som der tilkommer Troestrangen, Troesinteressens (Ja! Ja! Hør!); heller ikke her er der skjælnet imellem Folkekirken og andre Troesssamfund, ikke skjælnet imellem kirkelige Troesssamfund og kirkelige Løsgængere. Det er altsaa forudsat, at der i Folkekirken, ligesom udenfor den, findes Forældre, der staae udenfor al religiøs Interesse, der betragte Christendom, Jødedom og Muhamedanisme, Katholicisme og Protestantisisme som alle lige gode eller lige slette (Ja!); og en saadan fuldkommen Ligeegyldighed, en saadan fuldstændig Indifferentisme skal nu indtræde i Frihedens, paa Overbevissning og Troesinteresse grundede Ret; saadanne Forældre skulle ifølge Lovforslaget have det i deres Magt at lade Børnene opdrage i en Tro, som de selv staae udenfor, eller endog staaer fjendtlig imod, hvor de selv ikke kunne have nogen som helst Andeel i den religiøse Opdragelse; det skal staae saadanne Forældre frit for at henstille deres Børneskole som et Slags religiøst Klosterfort, saa at ethvert Barn findes opdraget i en forskjellig Troessbefjendelse. Hvorledes dette skal være grundet i nogen Troessfriheds-Act, formaer jeg ikke at indsee. Biskop erkjender og indrømmer jeg, at Sligt er vanskeligt, maastee umuligt, i Virkeligheden at forebygge; men Enhver vil erkjende, hvilket uhyre Spring der er imellem, ikke i Virkeligheden at kunne forebygge Noget, og ved Lovgivningen udtrykkeligt at tilstede, ja endog at begunstige det, som Ingen bør forudsætte. Jeg vil spørge Enhver, hvorledes vel det religiøse Moment bliver betragtet og vurderet for Familielivet, for Opdragelsen, dersom det udtrykkeligt ved Lov skulde erklæres henhørende til Forældrenes Opdragelsesret, paa Børnenes Begne, at overføre enhver religiøs Traad, som knytter dem enten til Forældrenes Tro eller til Folkets Tro; dersom det ved Lov skulde blive erklæret, at Forældre, om de vilde, kunne opdrage deres Børn, i den Alder, hvor Grunden lægges for hele Livet, hvor Modtælligheden er stærkest for religiøse eller irreligiøse Indtryk, og lade dem opvære udenfor hvilket som helst Troesssamfund i en ubenævnt og ubenævnelig Tro. Jeg erindres herved om en Adresse, som blev indgivet til det tydske Par-

lament i Frankfurt, hvori det udtaltes, at den borgerlige og politiske Ligeberettigelse, som i Forfatningsudkastet tilstodes alle Confessioner, blev erklæret for at indeholde en strigende Uretfærdighed, en frænkende Tilfidsættelse af den, der ikke hørte til noget som helst Troesssamfund, hvis Religion netop bestod i, ikke at have nogen Religion, og der gjordes derfor Fordring paa, at der maatte indrømmes Alle og Enhver borgerlige Rettigheder, uden noget som helst Hensyn til nogen som helst Religion.

Jeg kan saaledes ikke Andet end mene, at, dersom en Lov skulde udkomme, i sine Grundtræk overeensstemmende med dette Lovforslag, da vil Følgen være en Svækkelse, muligen en gradviiis Opløsning af ethvert Troesssamfund, og navnlig af det Samfund, der i Grundloven er betegnet som Folkets Kirke. Jeg kan ikke skjønne rettere, end at § 81 i Grundloven, som tilsikrer Borgerne Frihed til at dyrke Gud paa den Maade, som bedst stemmer overeens med deres Overbevissning, her anvendes til at berøve Grundlovens § 3, som erklærer den evangelisk-lutheriske Kirke for at være den danske Folkekirke, al Betydning og Indflydelse. Det er derfor kun under een Betingelse, at jeg kan tænke mig et Lovforslag som det nærværende retferdiggjort, nemlig, dersom det kan ansees som Kjendsgjerning, at der i Virkeligheden ikke bestaaer noget Troesssamfund i det danske Folk. Biskop gaaer Grundloven ud fra det som givet, at den evangelisk-lutheriske Kirke er Folkekirke i Danmark; men det lod sig tænke, at dette var ikke meget mere end en Talemaade, at man, om man gif videre frem i denne Retning, og tog Bestemmelser som om denne Paragraph indeholdt en Sandhed, som om der bestod en virkelig Folkekirke, kun vilde stride længere frem paa Usandhedens Vej, at man følgerigen burde, for paa lempelig Maade at faae den Usandhed rettet, som engang er kommet ind i Grundloven, arbejde paa at faae saadanne Bestemmelser frem, hvorved der i Virkeligheden blev slaet en Streg over Folkekirken. Dette er derfor den anden Hovedbetragtning, som allerede min ærede Collega, Cultusministeren, har gjort gjældende, nemlig Hensyn til den religiøse Tilstand hos det Folk, paa hvilket et